

Nr 1200

Av herr **Ullsten m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 44, angående anslag för budgetåret 1970/71 till utrikesförvaltningen, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 44 föreslås sådana ändringar i den departementala organisationen att finansdepartementets hittillsvarande handläggning av det finansiella u-landsbiståndet flyttas över till utrikesdepartementet. I samband härmed inrättas en särskild biståndsavdelning inom UD. Denna skall vara indelad i olika byråer för särskilda sakområden. Chef för avdelningen föreslås bli en statssekreterare.

Förslaget ligger helt i linje med de krav på administrativ samordning av biståndsfrågorna på departementsnivå som upprepade gånger framförts från mittenpartiernas sida. Därför hälsar vi reformen med stor tillfredsställelse.

I ett avseende anser vi dock att reformen kunde gå längre. Enligt vår mening bör även frågor som sammanhänger med handelspolitiskt och s. k. kommersiellt bistånd inordnas i den föreslagna UD-avdelningen.

De handelspolitiska frågorna utgör en allt viktigare del av biståndspolitik. Detta framgår med all tydlighet om man studerar handelsrelationerna mellan de fattiga utvecklingsländerna och de rika industriländerna. Vad de rika länderna i dag betalar i bistånd till u-länderna motsvarar till icke ringa del vinster som industriländerna gör på grund av deras i förhållande till u-länderna mycket gynnade handelspolitiska position.

Från u-landshåll har man också mycket kraftigt betonat den vikt man fäster vid handelspolitiska förmåner och åtgärder som stärker u-ländernas ställning i övrigt till deras kommersiella förbindelser med industriländerna (t. ex. u-garantier, investeringsgarantier och vissa exportstödjande åtgärder). Det är enligt vår mening angeläget att man från svensk sida betraktar u-landshandel och övriga kommersiella förbindelser med u-länderna som en integrerad del av våra biståndsansträngningar. Denna helhetssyn skulle underlättas av en längre gående administrativ samordning av biståndsärenden på departementsnivå än den nu föreslagna. Vi vill därför föreslå att de uppgifter rörande handelspolitiskt och kommersiellt bistånd, som f. n. handlägges inom handelsdepartementet, överförs till den föreslagna biståndsavdelningen inom UD.

Mittenpartierna har tidigare föreslagit att tanken att inrätta en särskild post som biträdande utrikesminister för handläggning av biståndsärendena borde närmare prövas. En sådan organisation skulle ytterligare framhäva biståndspolitikens centrala roll i allmänhet och dess betydelse som en del av vår utrikespolitik. Innan denna tanke på nytt aktualiseras finns det anledning att avvakta erfarenheterna av den nu föreslagna reformen.

I detta sammanhang vill vi dock framhäva betydelsen av att biståndsfrågorna även med den nu föreslagna organisationen sätts in i sitt utrikespolitiska sammanhang. Detta aktualiserar frågan om den ställning som den föreslagna biståndsavdelningen får inom UD. I propositionen nämns inte huruvida u-avdelningen kommer att vara underställd kabinetssekreteraren eller inte. Just med hänsyn till att åtgärder inom biståndsområdet i vissa lägen kan få allmänna utrikespolitiska konsekvenser finner vi det angeläget att så blir fallet. Med hänsyn till den oklarhet som finns i propositionen i detta avseende anser vi ett uttalande från riksdagens sida motiverat.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 44

1. måtte besluta att de frågor rörande handelspolitiskt och kommersiellt bistånd som f. n. handläggs inom handelsdepartementet överföres till den föreslagna biståndsavdelningen inom utrikesdepartementet, samt

2. måtte uttala att den föreslagna biståndsavdelningen inom UD liksom övriga avdelningar bör vara underställd kabinetssekreteraren.

Stockholm den 1 april 1970

Ola Ullsten (fp)

Bengt Sjönell (cp)

C.-G. Enskog (fp)

Georg Åberg (fp)

Per Ahlmark (fp)

Gunnar Hyltander (fp)
